

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van **Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink**

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Ds R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's-Gravenhage; Ds K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Ds C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Ds F. C. Meijster, Rotterdam; G. Melma, Groningen; Ds A. Ringnalda, Ermelo; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Ds J. de Vries, Tilburg; Ds J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Stukken voor de Redactie zende men aan het
Bureau van „De Reformatie“ te Goes.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Uit de Schrift: Behouden (Rom. 5:10). — Ker-
kelijk Leven: Publicaties uit het gebied van „Christendom en
Natuurwetenschap“. (V). Een boek over het chiliasme. — Uit
de Historie: Te De Lier. — Persschouw. — Kerknieuws

UIT DE SCHRIFT

Behouden.

Want indien wij, vijanden zijnde, met
God verzoend zijn door den dood Zijns
Zoons, veelmeer zullen wij, verzoend
zijnde, behouden worden door Zijn leven.
Romeinen 5:10.

Het is eene verootmoedigende gedachte, dat de
met God verzoende mensch nog behouden moet
worden.

Behouden worden, — dat moet toch immers de
zondaar, de goddelooze? Hem moet God
grijpen uit het verderf, en redden ten eeuwigen
leven. Maar de met God verzoende mensch, die
in Christus zijne volkomen rechtvaardigheid vond,
en aan het hart van zijn hemelschen Vader zingen
mag: Ik zal door 's vijands zwaard niet sterven, —
die behoeft toch niet meer behouden te worden?
die is behouden; diens eeuwige zaligheid ligt vast;
hem zal niemand meer rukken uit de hand van
Christus.

Ja, zoo denkt vaak de Christen in wien het geloof
doorbreekt, en die in de eerste juichende zeker-
heid leeft van Christus' eigendom te zijn. Hij
meent, — vooral wanneer sterke worsteling om
naar het licht te komen is voorafgegaan, — dat
hij nu voorgoed heeft overwonnen, en zijn weg
naar den hemel nu wel zingend kan afleggen.

En dan komt de tijd, waarin hij ervaren gaat en
al duidelijker inzien, dat hij nog behouden moet
worden. Niet wijl Gods werk aan hem berouwelijk
zou blijken te zijn, en het woord van Jezus ver-
vallen: Ik geef mijn schapen het eeuwige leven;
maar omdat de weg van den verzoenden mensch
een weg is van voortgaande ontdekking aan eigen
zwakheid. De bewustheid der verzoening zinkt soms
in, overwonnen zonden komen met vernieuwde
kracht weer op, de wereld blijft lokken, bange ge-
dachten kunnen het hart benauwen; dat hart, eens
zoo vol vreugde en heilige lusten, — hoe ledig kan
het zijn, ledig aan geloof en hope en gebed en
vrede. Het wordt eenen strijd om in te gaan.

En in dien strijd leert men inzien, dat men, óók
als verzoende, nog behouden moet worden. Behou-
den als een in zichzelf hulpeloze mensch. Behou-
den door dienzelfden Christus, die ons eerst
verzoende. Hij, die zich in de diepe wateren 'des
doods gaf om den verzonken drenkeling te gri-
pen en op te heffen, — Hij moet hem vervolgens
óók nog aan den veiligen oever brengen. Hij, die
het volk Israël, verzoend door het bloed van het
Paaschlam, in vrijheid uit Egypte leidde, — Hij
moet het óók nog voorgaan door de woestijn, en
de Jordaan des doodsvloed voor hen droogleggen.

De verzoende moet nog behouden worden.

Dit is eene verootmoedigende gedachte.

De Christen vergete haar nimmer. Hij denke aan
haar niet slechts in omstandigheden, waarin dui-
delijk uitkomt dat Christus hem behouden moet,
maar hij vergete haar nimmer. Want er is in den
loop van het geestelijk leven wel veel ervaring
van deze waarheid, doch de meeste ervaring is
beschemend; beschemend, omdat ze eigenlijk niet
noodig geweest was; beschemend, omdat wij weer
vergeten waren, dat Christus ons bij de verworven
verlossing moet beschutten en bewaren. Zoo de
Christen uit deze gedachte leeft en zich door
haar liet verootmoedigen, zoo hij blijvend zijne
afhankelijkheid beseft en bij het voortgaan altijd
weer behoeftig tastte naar de hand van zijn Hei-

land, — hoeveel vaster zou zijn gang zijn, hoeveel
minder zou hij beschaamd worden, en hoeveel
rijker leven tot eere zijns Gods. Ook na de ver-
zoening nog dagelijks behouden te moeten worden,
wij mogen wel in diepen ootmoed dicht bij deze
waarheid leven.

Dan mag er ook hooge rust in ons hart zijn.

„Want indien wij, vijanden zijnde, met God ver-
zoend zijn door den dood Zijns Zoons, veelmeer
zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door
Zijn leven.“

Wie door Christus verzoend werd, die wordt
ook door Hem behouden.

Voor wie Hij stierf, voor die leeft Hij ook.

Zeggen wij dat, in den strijd om in te gaan, tot
ons beschuldigend geweten, tot ons wankelend
hart, tot de macht van Satan en vleesch: — ver-
zoend, maar óók behouden.

U.

v. A.

KERKELUK LEVEN

Publicaties uit het gebied van „Christendom en
Natuurwetenschap“ (V).

Natuurwetenschap en -philosophie.

Onder den titel „Natuurwetenschap en -philo-
sophie“ geeft dr Bruin nu zijn tweede hoofdstuk.
We zullen ons daarbij niet lang ophouden, omdat
we vermoeden, dat het meerendeel onzer lezers
zich met dit thema niet bij voorkeur bezig houdt.
En vooral, omdat een uiteenzetting over dit thema
slechts in zooverre deze rubriek raakt, en dus met
het doel van deze artikelen verband houdt, als
de hier aan de orde gestelde kwesties tenslotte
weer neerkomen op de oude vraag van geloof of
niet-geloof in alle „wetenschap“ en in alle „wijs-
begeerte“ (philosophie).

Er is trouwens voor ons ook hierom weinig
reden, om eenigszins breder op dit tweede hoof-
stuk van dr Bruin's boek in te gaan, omdat hij
daarin zelf heel weinig van zijn eigen opvattingen
geeft; niet, natuurlijk, alsof hij deze niet heeft,
maar hij bewaart de uiteenzetting daarvan tot een
later hoofdstuk. Thans beperkt hij zich in hoofd-
zaak tot de opvattingen van Paulsen, en die van
dr J. Woltjer. De eene zegt verscheiden dingen,
waarmee we het niet eens kunnen zijn; de ander
sprak al zeer lang geleden; er is sedert dien over
de te berde gebrachte kwesties zeer veel te doen
gewest. Aan de later ten aanzien van de grenzen
en de methode der natuurwetenschappen (in tegen-
stelling met de geschiedeniswetenschap) gepubi-
ceerde meeningen van Windelband-Rickert-Weber,
b.v., of aan de dissertatie van dr H. W. v. d. Vaart
Smit (voor wat nieuwere, en reeds voltooide stu-
dies uit eigen kring, om van nog-niet-voltooiden te
zwijgen, betreft) gaat dr Bruin voorbij.

Als vraagpunten, die in de verhouding tusschen
natuurwetenschap en natuurfilosofie aan de orde
komen, noemt de schrijver (afgedacht dan van
beider methode van onderzoek) o.a. het wezen
der materie, de eenheid der materie, de vraag,
of de ruimte ledig is, hier en daar, ja dan neen,
de oorsprong der stoffelijke wereld, de verhou-
ding van stof tot „geest“ (absoluten geest, God,
wil, verstand, absoluut „ik“, enz.), de vraag, of
de schepping „beziel“ is, en meer van zulke
kwesties.

We volstaan ten aanzien van dit hoofdstuk met
volgende opmerkingen.

1. De vroegere naijver tusschen filosofie en na-
tuurwetenschap (waarbij soms deze van gene, soms
ook gene van deze zich min of meer ostentatief
niets verklaarde aan te trekken) kan alleen wor-
den overwonnen als de gedachte van een univer-
siteit, die uit één grondgedachte leeft, en werkt,
aanvaard wordt; de eerste, en groote, pacificatie-
voorwaarde op het tooneel van dezen wisselenden

en telkens een ander beeld vertoonenden kamp
moet dus uitgaan van een belijdende, bevooroor-
deelde, universiteit: een gereformeerde, een room-
sche, een bewust-goddelooze. Buiten hun gebied
zal er steeds strijd, verbindingsloosheid blijven.
Daarom moet onder ons iedere man van de natuur-
wetenschap eerst over dit punt met zichzelf in het
gereede gekomen zijn. De eerste vraag, die hem
bezig houden moet, is niet, wat deze of gene zegt,
en of hij kans ziet, met hen in het reine te komen,
wat zijn in een apart boekje genoteerde geloofs-
inhouden betreft, maar of hij gelooft, dat het be-
ginsel van een alle faculteiten uit één vooroordeel
aan het werk zettende grondovertuiging, zin en
recht heeft, ja, dan neen.

2. Op dit punt zal de gereformeerde-calvinistische
overtuiging slechts duurzaam kunnen verbinden. De
roomsche niet, wijl ze tusschen heidendom en
christendom nog nooit in de wetenschap¹⁾ gron-
dig gekozen heeft. De niet-theistische niet, om-
dat, als 't er op aan komt, gezonde verbanden
slechts mogelijk zijn, waar de Geest van God de
verbanden legt. De calvinistische daarentegen wel,
wyl zij a) de belijders verbindt in den wil-tot-ken-
nen, en b) in de mogelijkheid van kennen; deze
beide dan c) in het geloof, dat God kent en aan-
vaardt zoowel in het geven als in het aangrijp-
baar-maken der openbaring; wyl zij d) de tegenstel-
lingen tusschen natuurwetenschap en andere weten-
schappen van te voren afwijst, e) ook de natuur
plaatst onder het gezichtspunt der geschiedenis
(waarmee zij over aanvang, doel, plaats der „stof“
al het principiële reeds aanstonds gezegd heeft,
en de methode van natuurwetenschap en geschie-
deniswetenschap weigert uiteen te rukken, hetgeen
b.v. voor het wonder van een beslissende beteeke-
nis is), en eindelijk, wyl zij e) over de groote kwe-
sties van de filosofie (een „absoluut IK“, een „ab-
solute Geest“, een „wordende, zich ontplooiende,
zich in de wereld bewust wordende „Geest“, en
zoo voort) van te voren haar geloofswoord gespro-
ken heeft.

Natuurlijk spreek ik niet over eenige gegeven
dragers van de calvinistische overtuiging, maar
over die overtuiging, gelijk ze mogelijk, en door
God tot taak gesteld is.

Andere opmerkingen komen dan wel later aan
de orde.

K. S.

¹⁾ Misschien is het niet overbodig, op te merken, dat ik tus-
schen „kerk“ en „wetenschap“ bij de roomschen (ook in de
middeleeuwen) onderscheid wil gehandhaafd zien; m.i. ver-
waarlozen sommigen dit onderscheid, b.v. in hun afwimpeling
van bezwaren tegen de scholastiek op de roomsche kerk.

Een boek over het chiliasme.

Het chiliasme houdt in den laatsten tijd de kerk-
mensen weer „bezig“; daarom wijs ik in deze
rubriek op het ons ter aankondiging gezonden
boek van Rev. W. Masselink, Het Duizendjarige Rijk.
Het werk bevat een voorwoord van Dr K. Dijk, en
is vertaald door W. J. A. Roldanus. Het verscheen
bij de N.V. W. D. Meinema, Delft, z.j. (1932).

Een moeilijke zaak, de aankondiging van dit boek.
Bekijkt men het op zichzelf, dan is men geneigd
te zeggen: voor de amerikaansche toestanden een
heel aardig geschrift, dat de voor velen inderdaad
grote verdienste heeft, van niets bijzonders ver-
dienstelijks te hebben: want iedere gereformeerde
dominee, die ordelijk schrijven kan, kon de auteur
zijn. Afgedacht dan van de „diagrammen“, waar-
voor een bepaalde „gave“ noodig is; en die dan
ook „gevaarlijk“ zijn, zooals alles, wat het stempel
der „persoonlijke“, „gaven“ draagt.

Maar de aankondiger in Nederland moet rekenen
met het feit, dat dit boek nu voor Nederland be-
stemd is, en blijkbaar bedoelt, onze nederlan-
sche menschen, die door het quasi-wetenschap-
pelijk geschrift en geciteer van hedendaagsche chili-
asten misschien wat zenuwachtig worden, te hel-
pen. Daarvoor nu is het boek, om het zacht te
zeggen, niet in de eerste plaats geschikt; het heeft
mij uit dit oogpunt teleurgesteld.

Men moet rechtvaardig zijn, en daarom zeg ik